

21. TEKNISKA RÅD – GOLVBRUNN BYTE VID ”ROT”

Golvbrunn äldre än 1990 skall normalt bytas vid renovering och ombyggnad. Här ges ytterligare detaljinformation.

21.6. BYTE AV GOLVBRUNN VID RENOVERING AV GOLV OCH STAMMAR M.M.

En korrekt anslutning av tätskiktet förutsätter rätt golvbrunn och är ett av de viktigaste momenten i ett våtrumsutförande. Här finns en översiktstabell för applicering av vätskebaserade¹ tätskikt och montering av plastmatta på trä- och betongbjälklag.

Att kortsiktigt spara pengar genom att låta bli att byta golvbrunn, kan om några år visa sig vara dyrt, även om man gjort ”formellt rätt”. Därför är huvudregeln alltid att byta till en golvbrunn som är godkänd enligt regeln **SS-EN 1253**. Regeln ersätter den tidigare, i dagligt tal ofta benämnda, **NKBs produktregler nr 17**, för brunnar tillverkade efter 1990-1991.

Golvbrunnstabell – situation och åtgärd – förklarande text efter tabellen

	Problem / Situation	Förslag / Åtgärd
A	Gammal gjutjärnsbrunn som saknar klämringskonstruktion	Byt till golvbrunn som uppfyller kraven enligt SS-EN 1253
B	Klinker på träbjälklag och golvbrunn med ställbar klämring oavsett tätskikt	Byt till golvbrunn som uppfyller kraven enligt SS-EN 1253. Träbjälklag kräver förstärkning och brunn med högre flänshals eller förhöjningsring
C	Klinker på betongbjälklag med vätskebaserade tätskikt och golvbrunn med ställbar klämring	Byt till golvbrunn som uppfyller kraven enligt SS-EN 1253
D	Klinker på betongbjälklag med plastmatta som tätskikt och golvbrunn med ställbar klämring	Golvbrunnen kan behållas. Rådgör dock med beställaren. Plastmattan kontaktlimmas. Plastmattan och klämringen försluts med Aqua Tät eller motsvarande.
E	Plastmatta som beläggning på träbjälklag och golvbrunn med ställbar klämring	Golvbrunnen bör bytas. Träbjälklag är känsligt för fukt. Rådgör med beställaren. Om befintlig brunn behålls, utför montage enligt alt. D.
F	Plastmatta som beläggning på betongbjälklag och golvbrunn med ställbar klämring	Golvbrunnen kan behållas. Rådgör med beställaren. Om befintlig brunn behålls, utför montage enligt alt. D.

A. Gamla gjutjärnsbrunnar

Gamla gjutjärnsbrunnar som saknar klämringskonstruktion förekommer oftast i hus som är byggda på 40-, 50- och 60-talet. Dessa bör alltid bytas till en golvbrunn som uppfyller kraven enligt SS-EN 1253. Detta bör göras oavsett om man använder plastmatta eller vätskebaserat tätskikt. Vid osäkerhet kontakta GVK eller Golvbrunnslieferantören. Adapter/Insats, s.k. förminskningsinsats eller motsvarande anordning/platta skall inte användas.

B. Klinker på träbjälklag och golvbrunn med ställbar klämring

Vid beläggning av klinker på träbjälklag skall bjälklaget förstärkas mot nedböjning och fuktrörelser med 12 – 15 mm avjämningsmassa eller med en hellimad formstabil skiva. Vid en sådan konstruktion krävs en förhöjningsring. Golvbrunn med ställbar klämring (tillverkades fram till

¹ Normalt gäller samma regler vid golvbrunn för tätskiktsfolie som för vätskebaserat tätskikt med brunsmanschett

cirka 1990) har inga typgodkända förhöjningsringar. Golvbrunnen skall i ett sådant läge bytas ut till en golvbrunn som uppfyller kraven enligt SS-EN 1253.

C. Klinker på betongbjälklag med vätskebaserat tätskikt och golvbrunn med ställbar klämring

Golvbrunn med **ställbar klämring** skall bytas ut mot golvbrunn som uppfyller kraven enligt SS-EN 1253. Anledningen till detta är att Byggkeramikrådets Byggregler för Våtrum, BBV (tidigare PERs branschregler), saknat provningsmetod för att testa tätskiktets täthet i golvbrunn med ställbar klämring. Tätskiktsleverantörerna rekommenderar därför att golvbrunn med ställbar klämring alltid skall bytas ut.

D. Klinker på betongbjälklag med plastmatta som tätskikt

Golvbrunn med **ställbar klämring** kan behållas. Förutsättningen är att golvattan kontaktlimas ned i golvbrunnen. Golvattan förseglas sedan med Aqua Tät i brunnssätet. Den ställbara klämringen justeras varefter den fixeras i Aqua Tät. Aqua Tät gör att golvatta, golvbrunn och klämring etsar ihop till ett tätt paket. Se även till att följa leverantörens monteringsanvisning som upprättats enligt Golvbranschens Branschstandard.

E. Plastmatta som beläggning på träbjälklag

Golvbrunn med **ställbar klämring** bör bytas. Träbjälklag är känsligt för fukt och en otät golvbrunn kan i värsta fall innebära att fukt sprider sig långt ut i konstruktionen. Rådgör alltid med beställaren. Om befintlig brunn behålls, utför montage enligt alt. D, men var om möjligt extra observant med anslutning av ny plastmatta till befintlig golvbrunn.

F. Plastmatta som beläggning på betongbjälklag

Golvbrunn med **ställbar klämring** kan behållas. Montering av plastmatta utförs som i alt. D.

21.7. FAKTA OM GOLVBRUNNAR TILLVERKADE I PLAST

Golvbrunnar med **ställbar klämring** utgör en väsentlig andel av det befintliga beståndet plastbrunnar.

Golvbrunn med ställbar klämring känns igen genom att klämringen har snäppen, kuggar, som gör att klämringen kan spännas i olika lägen, till olika diameter, beroende på tätskiktets tjocklek.

Golvbrunnar som uppfyller kraven enligt SS-EN 1253 utgör omkring 30 % av det befintliga beståndet plastbrunnar. (Ett mindre antal golvbrunnar tillverkade i gjutjärn finns av båda typerna).

Byggkeramikrådets Branschregler för Våtrum, BBV

I BBV Bilaga B anges en provningsmetod som testar tätskiktets täthet i golvbrunnen (SP 2507, utgåva 1). Enligt uppgift från Byggkeramikrådet och tätskiktsleverantörerna testas endast tätskiktet i golvbrunn som uppfyller kraven enligt SS-EN 1253. Då golvbrunn med ställbar klämring inte testas tillsammans med brunnsmanschett enligt SP 2507 skall denna bytas ut mot ny golvbrunn. Detta tydliggjordes 2005-03-29. Om inte byte sker till en ny brunn lämnar leverantören för vätskebaserat tätskikt eller tätskiktsfoliesystem inte några funktionsgarantier för installationen.

Golvbranschens, GBRs, Branschstandard för plastmattor

Plastmattor som ska användas i våtrum godkänns enligt GBRs Branschstandard som har funnits sedan 1987. Från och med 1991 skall plastmatta i befintlig golvbrunn som tillverkats **före 1990-1991** och har en ställbar klämring anslutas med Aqua Tät. Ansvaret för hur anslutning ska ske ligger hos tätskiktsleverantören. För golvbrunnar tillverkade **efter 1990-1991** och som godkänts enligt NKB nr 17 / SS-EN 1253 skall golvbrunnslieferantörens monteringsanvisningar följas avseende anslutning till golvbrunn. Skälet till detta är att golvbrunnslieferantören har bäst förutsättningar att kunna bedöma om anslutningen till golvbrunnen är tillräckligt säker.